

I detta nummer

Ledare nr. 2, 2016 - Arbetet med regional livsmedelsstrategi

Utveckla din verksamhet och landsbygden

Underlätta för lantbruket - undantag från biotopskyddet

Åtagande för ekologisk produktion

Fältbesök 2016

Ersättning för omfattande skador på gröda orsakade av fredat vilt

Kompetensutveckling och rådgivning sommaren 2016

Foto: Christina Jonasson

NR 2, JUNI 2016

LEDARE NR. 2, 2016 - ARBETET MED REGIONAL LIVSMEDELSSTRATEGI

Under 2015 startade Sveriges regering ett arbete med att ta fram en nationell livsmedelsstrategi som ska värna om livsmedelsproduktionen i landet och öka landets självförsörjningsgrad.

Behovet av regional livsmedelsstrategi

Vi i Kronobergs län bestämde tidigt att det finns ett behov att ta fram en strategi även här i länet för att stärka vår livsmedelskedja och inte minst primärproduktionen.

Under 2015 startades ett samarbete mellan Länsstyrelsen Kronoberg, LRF Sydost och Region Kronoberg för att skapa en regional livsmedelsstrategi för länet med handlingsplan.

Kronobergs län kopplas vanligast samman med glasriket, möbelriket och skogen. Det är inte så ofta som livsmedel kopplas hit, utan istället till Småland som helhet. Det finns däremot en stor vilja att livsmedel ska få ta en allt större plats.

Livsmedel är livsviktigt för vår hälsa men också för njutning och glädje i vardagen och till fest. Vi har idag kommit allt längre bort från livsmedelstillverkningen, de förr naturliga mötena blir allt färre. Allt fler konsumenter vill ändå veta var

maten kommer ifrån och efterfrågar god kvalitet. Vi har arbetat fram denna gemensamma vision: *"Med stolthet skapar vi bra råvaror, god mat och utvecklingsmöjligheter i Kronoberg"*. Livsmedelsstrategin är i skrivande stund inte beslutad, men beräknas bli så inom kort. Tillsammans har Länsstyrelsen, LRF och Region Kronoberg föreslagit följande effektmål och behov för att utveckla livsmedelsproduktionen i länet.

Konsumenter har god kunskap om Kronobergs livsmedelskedja

Vi vill stödja konsumenternas efterfrågan på mat som är producerad i närområdet. Det är viktigt att konsumenter har kunskap om hur de bidrar till öppet landskap, god djurhållning, jobb och andra kollektiva nyttigheter genom att efterfråga lokala varor.

Det är även betydelsefullt att utveckla områden inom besöksnäringen med koppling till mat, jakt och fiske men också utveckling av nya produkter och måltidsupplevelser.

Livsmedel från Kronoberg i de offentliga köken

Det är många människor som äter offentligt varje dag, från barn i förskolor till äldre inom äldreomsorgen.

Vi vill underlätta offentliga aktörers arbete med offentlig upphandling. I detta sammanhang vill vi öka möjligheterna för den offentliga sektorn att upphandla livsmedel från länet. Det är angeläget att länets pro-

ducenter kan delta i den offentliga upphandlingen av livsmedel.

En primärnäring med framtidstro Jordbruksnäringen dras med en åldrande yrkeskår och i vissa branscher med svag lönsamhet.

Vi vill stärka och effektivisera näringens utveckling. Vi behöver få fler yngre intresserade av jordbruk och våga bryta gamla mönster för att hitta nya innovativa lösningar som kan vara mer lönsamma.

Fler företag, jobb och ökad volym inom livsmedelsförädlingen med hög kvalitet

Länet är egentligen självförsörjande på nötkött, kyckling och mejeriprodukter. Det vi saknar är den lokala förädlingen och även om produkter kommer tillbaka är de ofta anonyma.

Vi behöver sätta entreprenörer i fokus och stärka utvecklingen av varumärken och av livsmedel.

God kommunikation, kontakt, kunskap & logistik aktörerna emellan Det behöver skapas mötesplatser, kontaktnät och logistiska lösningar mellan aktörerna i livsmedelskedjan. Butiker, restauranger, offentliga kök, förädlare och primärproducenter behöver mötas.

Det fortsatta arbetet

En av de viktigaste delarna i livsmedelsstrategin är handlingsplanen som ska förverkliga de effektmål och behov som tagits fram.

Vi tre organisationer har satt oss som samverkansansvariga för olika åtgärder. Det finns dock behov av fler engagerade organisationer och entreprenörer som vill arbeta för att stärka livsmedelsproduktionen i länet. Vi hoppas kunna ordna ett strategiskt samtal senare i höst om detta. Låt oss göra skillnad!

Stefan Carlsson
Landsbygdsdirektör

UTVECKLA DIN VERKSAMHET OCH LANDSBYGDEN

Nu är nästan alla bitar på plats i landsbygdsprogrammet 2014-2020. Efter flera års väntan kan Länsstyrelsen besluta om stöd i programmet många åtgärder. Det övergripande syftet med programmet är att bidra till EU 2020 - för en smart och hållbar ekonomi med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.

I Kronobergs län ska landsbygdsprogrammet bidra till att utveckla en modern och attraktiv landsbygd med lönsamma och livskraftiga företag och aktiva jordbrukare som ger oss öppna marker med betande djur. För att förverkliga detta har landsbygdsprogrammet olika verktyg som företagsstöd, projektstöd, miljöinvesteringar, kompensationsstöd och miljöersättningar. Genom hela programmet kommer också prioriteringen - att främja kunskapsöverföring och innovation inom jordbruk och på landsbygden - löpa som en röd tråd. Stöden och ersättningarna finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Stöden för landsbygdsutveckling som finns i landsbygdsprogrammet regleras genom EU-förordningen, landsbygdsförordningen och föreskriften om företagsstöd, projekt-

stöd och miljöinvesteringar. För att anpassa genomförandet till vårt län har en regional handlingsplan tagits fram. Syftet är att målstyra Länsstyrelsens arbete med prioritering och urval av ansökningar. Den regionala handlingsplanen finns på Länsstyrelsens webbplats. Där kan du läsa aktuell information om varje stöd, vad som prioriteras, beslutstillfällen, stödprocent och maxbelopp.

Den regionala handlingsplanen är ett konkret redskap för att genomföra landsbygdsprogrammets sex prioriterade områden och de 18 mer detaljerade fokusområdena. För att välja ut de ansökningar som bäst leder till programmets prioriteringar finns det gemensamma nationella urvalskriterier för hela landet och regionala urvalskriterierna som Länsstyrelsen har tagit fram med hjälp av partnerskapet och en SWOT-analys.

Det övergripande målet med ett partnerskap för landsbygdsprogrammets genomförande är att alla deltagare i partnerskapet ska bidra till en hållbar, smart och inkluderande tillväxt och utveckling av landsbygderna i Kronobergs län inom ramen för landsbygdsprogrammet och fiskeriprogrammet. De nätverk som partnerskapets deltagare äger

eller har tillgång till är avgörande för att information om programmen ska nå de målgrupper som kan bidra till att uppfylla dess mål. Målen uppnås genom aktivt deltagande och ett löpande kunskapsutbyte. Partnerskapet består av:

- Berörda offentliga aktörer inom landsbygdsutveckling
- Näringslivet och arbetsmarknadens organisationer
- Intresseorganisationer och paraplyorganisationer som företräder miljö- och klimatarbete samt de som arbetar för social delaktighet, jämställdhet och icke-diskriminering.

Vilka stöd kan du söka?

Här under hittar du en översikt över vilka stöd som finns inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Mer detaljerad information om regler, belopp m.m. hittar du på Länsstyrelsens hemsida.

FÖRETAGSSTÖD

- **Investeringar för att öka konkurrenskraften inom jordbruk och trädgård**

Du kan få stöd för om-, ny- och tillbyggnation, inklusive utrustning för exempelvis mjölkning, foder- och gödselhantering eller till anläggningar för torkning och lagring av skörd. Trädgårdsföretag kan få stöd till växthus, tunnlar samt träd och buskar för odling av frukt och bär. Stöd ges inte till maskinhallar, halm-lager, gårdsverkstäder, motorfordon eller fältmaskiner. Du får inte heller stöd för eget arbete eller till lön för anställda i ditt företag.

- **Investeringar för energieffektivisering och energigrödor**

Stöd kan ges till energieffektivare ventilation, belysning, värmeväxlare eller isolering. Till energigrödor räknas salix, poppel och hybridasp.

- **Investeringar för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak.**

Det kan exempelvis handla om teknik för spridning och nedmyllning av stallgödsel.

- **Förädlingsstöd**

Du kan få stöd om du förädlar jordbruks- eller trädgårdsprodukter till livsmedel och därmed ger dem ett högre värde. Sökande kan vara ett jordbruksföretag eller ett företag med färre än 250 anställda. Syftet ska vara att sälja förädlade produkter på en lokal marknad eller att skapa arbetstillfällen på landsbygden.

- **Investeringsstöd till förnybar energi**

Du kan få stöd om du vill bygga en anläggning för att producera förnybar energi. Jordbruks- och trädgårdsföretag kan få stöd både om man bygger för eget bruk eller till försäljning av energi. Andra företag på landsbygden med mindre än 50 anställda kan få stöd för att bygga en anläggning för försäljning av bioenergi.

- **Investeringsstöd till biogas**

Du kan få stöd om du vill bygga en anläggning för produktion och användning av biogas eller bygga en anläggning för rötresthantering.

- **Investeringsstöd till nya jobb på landsbygden**

Du kan få stöd till investeringar i ditt företag på landsbygden om investeringen leder till fler arbetstillfällen. Stöd ges till investeringar i anläggningar, utrustning och maskiner i företag inom till exempel turism,

omsorg, tillverkning, hantverk och restaurang.

- **Startstöd**

Är du under 40 år och vill starta ett jordbruks- eller trädgårdsföretag kan du söka startstöd. Du måste söka inom sex månader från att du startade företaget. Det finns krav på utbildning.

PROJEKTSTÖD TILL INVESTERINGAR

- **Utveckling av bredband på landsbygden**

Stödet öppnade för ansökningar hösten 2014.

- **Investeringar i småskalig infrastruktur**

Du kan få stöd för att bygga, förbättra eller utvidga småskalig infrastruktur på landsbygden, till exempel sätta upp vägbelysning, anlägga en liten väg eller pendelparkering.

- **Investeringar i kommersiell service**

Du kan få stöd för investeringar som leder till bättre tillgång till service på landsbygden, till exempel investeringar i dagligvarubutiker eller drivmedelsanläggningar.

- **Investeringar i fritids- och idrottsanläggningar**

Du kan få stöd för investeringar i anläggningar för idrotts- och fritidssysselsättning samt till samlingslokaler för olika typer av aktiviteter.

- **Investeringar i rekreation och turism**

Du kan få stöd för att till exempel skapa badplatser eller leder för vandring och cykling.

- **Utveckling av natur- och kulturmiljöer**

Du kan få stöd om du bevarar eller utvecklar natur- och kulturmiljöer och byggnader som har ett historiskt värde, till exempel hembygdsgårdar.

MILJÖINVESTERINGAR

De stöd som går att söka är:

- **Anlägga och restaurera våtmarker och dammar**
- **Förbättrad vattenkvalitet**

- **Engångsröjning av betesmark**
- **Stängsel mot rovdjur**

SAMARBETE

Du kan få stöd för samarbeten och pilotprojekt för att utveckla näringslivet utanför jordbrukssektorn. Det finns möjlighet för jordbruksföretag att genom samarbete leverera samhällsnytta och samtidigt ge möjligheter till inkomster och att bredda sin verksamhet. Syftet är att nya små företag startar, att företag utvecklas och att fler arbetstillfällen på landsbygden skapas. Samarbete kan sökas för:

- **Att skapa nya jobb**
- **Att samarbeta mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan**

INNOVATION

Du kan få stöd för att ta fram en ny produkt, en ny metod eller en ny process som har stor betydelse för jordbruks-, trädgårds- eller rennäringsringen. Syftet med stödet är att genom innovationen nå ökad konkurrenskraft och en hållbar produktion inom näringen (sök från Jordbruksverket).

- **Stöd för att bilda en innovationsgrupp. Detta steg är inte obligatoriskt.**
- **Stöd för att genomföra projektet och göra verklighet av din idé.**

HAVS- O. FISKERIPROGRAMMET
Det finns flera stöd till fiske, vattenbruk och för saluföring och beredning. Mer information finns på Jordbruksverkets webbplats.

BESLUTSPROCESSEN

Prioriterat urval

Alla ansökningar kommer att prioriteras utifrån urvalskriterier. Det är en skillnad från föregående program. Anledningen är att stöden ska gå till de investeringar som är viktigast för landsbygden. Det som prioriteras högst är att investeringen ska skapa arbetstillfällen, uppfylla miljömålen, skapa utveckling på landsbygden och hålla landskapet öppet.

Hur går en ansökan till?

- Ansökan skickas in elektroniskt via Jordbruksverkets webbplats.
- En handläggare på Länsstyrelsen tar hand om ansökan och ber om kompletteringar från den sökande om något saknas.
- Ansökan prioriteras efter urvalskriterierna och beslutas.
- Beslutet skickas till den sökande.
- När investeringen är klar skickar den sökande in en begäran om utbetalning.
- Investeringen slutbesiktigas.
- Utbetalningen handläggs och beslutas på Länsstyrelsen.
- Jordbruksverket betalar ut pengar till den sökande.

Beslut

Länsstyrelsen i Kronobergs län har en kombination av två till fyra beslutstillfällen varje år samt löpande beslut. Vad som gäller för de olika stöden finns beskrivet i en matris på Länsstyrelsens hemsida under Lantbruk & landsbygd och Landsbygdsutveckling.

Viktigt att tänka på när du söker stöd

- Skicka in ansökan om stöd innan du påbörjar investeringen.
- Skaffa de tillstånd och godkännanden som krävs för investeringen.

- Investeringen måste vara kvar i minst fem år efter slutredovisning.
- Särredovisa alla utgifter och intäkter i din bokföring.
- Informera om att du fått stöd från EU genom att sätta upp en upplysningstavla och ha med EU-loggan på din webbplats, om du har en.

Det finns mycket information om stöden på Länsstyrelsens och Jordbruksverkets hemsidor men ibland behöver du kanske en mer personlig vägledning.

Har du frågor kring din ansökan om stöd kontakta gärna:

Johan Karlson 010-223 73 10
johan.karlson@lansstyrelsen.se
Företagsstöd och miljöinvesteringar

Carita Linné Naess 010-223 73 31
carita.linne.naess@lansstyrelsen.se
Företagsstöd och projektstöd

Allan Karlsson 010-223 74 25
allan.karlsson@lansstyrelsen.se
Projektstöd

Anders Meijer 010-223 74 15
anders.meijer@lansstyrelsen.se
Övergripande

Har du frågor om din ansökan om utbetalning kontakta gärna:

Lilian Gustavsson 010-223 73 04
lilian.gustavsson@lansstyrelsen.se
Utbetalning

Kerstin Carlsson 010-223 77 24
kerstin.carlsson@lansstyrelsen.se
Utbetalning

Anders Meijer
anders.meijer@lansstyrelsen.se

UNDERLÄTTA FÖR LANTBRUKET - UNDANTAG FRÅN BIOTOPSKYDDET

Sedan hösten 2014 finns det ökade möjligheter att få dispens för att ta bort stenmurar, diken m.m. som hindrar brukandet. För att få dispens behöver åtgärden få tillräckligt stora positiva effekter för brukandet samtidigt som naturvärdena i områdets biotoper fortfarande ska kunna finnas kvar.

Jordbruksverket och Hushållningssällskapet har nyligen tagit fram ett beräkningsverktyg som hjälper till vid bedömningen av om en ansökan uppfyller kraven. I verktyget matar man in uppgifter om gårdens åkermarksblock. Därefter kommer fyra inledande gallringssteg där man bedömer arronderingen på församlings- och lokalnivå. Dessa steg visar om det är befogat att fortsätta beräkningarna. Är det befogat matar man in data om biotopen, vändtegar, maskinstorlek, driftsinriktning, gröda före och efter åtgärden samt eventuellt ändrat transportavstånd.

Resultatet kommer ut i form av ett företagsekonomiskt och ett samhällsekonomiskt värde. Är värdena positiva talar det för att dispens kan vara möjlig.

Verktyget och dess manual finns tillgängliga på Jordbruksverkets hemsida för er som vill undersöka om det kan vara lönt att söka dispens. Sök på beräkningsverktyg.

Erik Brimse
erik.brimse@lansstyrelsen.se

ÅTAGANDE FÖR EKOLOGISK PRODUKTION

I det nya landsbygdsprogrammet 2014-2020 har åtagandet för ekologisk produktion omarbetats en del. Åtagandet är numera uppdelat i "Ersättning för omställning till ekologisk produktion" samt "Ersättning för ekologisk produktion". Ett åtagande för omställning till ekologisk produktion ger ersättning under omställningsperioden och finns för att vi ska öka den ekologiska produktionen i landet.

Ersättning för omställning till ekologisk produktion

Villkoren är i stort sett desamma som för ersättning för ekologisk produktion men åtagandet är bara två år istället för fem år. För att få ersättning måste du följa villkoren fr.o.m. den 1 januari det första året, söka utbetalning varje år och vara ansluten till ett certifieringsorgan.

Ekologisk växtodling

Du ska odla dina grödor med sikte på god skörd. Grödan ska sköras och användas som foder, utsäde eller livsmedel för att du ska ha rätt till ersättning. Du får ingen ersättning för ekologisk vall men den ligger med i underlaget för ersättning till ekologisk djurhållning.

Som växtodlare ska du föra journal över bla följande:

- Användning av gödselmedel: datum för gödsling, typ och mängd av gödsel, vilka skiften du gödslar.
- Användning av växtskyddsmedel: anledning, typ av preparat, behandlingsmetod.
- Inköp av insatsvaror, t.ex. utsäde: datum för inköp, typ av vara, mängd.
- Skörd: datum, typ av gröda och mängd, om grödan är ekologisk eller odlad på mark under omställning

Ekologisk djurhållning

Antalet djurenheter styr hur mycket ersättning du får. Antalet nötkreatur räknas via CDB, antalet slaktsvin

hämtas från Jordbruksverkets slaktregister medan antalet tackor, hongetter, suggor, värphöns och slaktkycklingar ska redovisas i din SAM-ansökan varje år.

Som djurhållare ska du föra journal över bla följande:

- När du sätter in djur i besättningen och varifrån de kommer, om de är ekologiskt uppfödda, om inte, varför de inte är det.
- Foder och utfodring: typ av foder, foderstater ska finnas för varje djurgrupp, ev. fakturor eller liknande som visar information om innehållet i fodret, fodrets ursprung. Även om det bara är egenproducerat foder ska det dokumenteras.
- Vilka tidsperioder som djuren vistas utomhus. Har du uppbundna nötkreatur ska du notera de dagar som djuren rastas.
- Behandlingar, både förebyggande behandlingar som vaccinationer och behandling av sjuka djur. Notera datum, typ av produkt, dos, diagnos.

Länsstyrelsen kontrollerar dokumentationen

Får du ett kontrollbesök av länsstyrelsen ska du kunna visa att du följer EU:s regler för ekologisk produktion. Kontrollen sker mot bokföring, verifikationer, växtodlingsplaner eller liknande, samt handlingar från certifieringsorganet. Dokumenten kan vara t.ex. fakturor, följesedlar, kvitton, behandlingsjournaler från

veterinär, ritningar över djurstallar. Du måste spara all dokumentation för hela året.

Oavsett om det gäller växtodling eller djurhållning ska du dokumentera vad du gör och när du gör det. Dokumentationen ska tydligt visa vad du har gjort för åtgärder, när du gjorde dem, vilka skiften/djurgrupper det gällde m.m. Den dokumentation som du har för certifieringsorganet kan du utgå ifrån och den räcker långt vid länsstyrelsens kontroll. Det viktigaste är att du dokumenterar, inte om du använder färdiga mallar eller gör egna.

Enligt Jordbruksverket är bristande dokumentation den vanligaste avvikelser vid en kontroll. Det kan t.ex. vara att växtodlingsjournalen resp. dokumentationen för djurhållningen saknas eller är ofullständigt ifylld, och att viktiga dokument inte kunde visas upp.

Om villkoren inte följs eller det saknas dokumentation kan du få avdrag på utbetalningen.

Checklista

På Jordbruksverkets hemsida finns en checklista för ersättning till ekologisk produktion. Om du går igenom den får du en uppfattning om vilka villkor du ska uppfylla för att få ersättning. Du hittar den på www.jordbruksverket.se via Stöd/Jordbrukarstöd/Ersättningar för ekologisk produktion/Ersättning för omställning till ekologisk produktion/Villkor för växtodling alt djurhållning och sedan under Mer information.

På hemsidan kan du också läsa mer om regler, villkor, dokumentation, kontroller m.m.

Anna-Karin Nyqvist
anna-karin.nyqvist@lansstyrelsen.se

FÄLTBESÖK 2016

Som vanligt utför vi olika fältbesök inom jordbrukarstöden. Det kan vara djurkontroller gällande märkning m.m. eller arealkontroller och då tittar vi främst på gränser och olika skötselvillkor. Blocken ska ajourhållas exempelvis på grund av att brukaren begärt en ändring. Åtagandeplaner ska upprättas där det i betesmarker fastställs olika markklasser. På ett färre antal gårdar utförs s.k. fullständiga tvärvillkorskontroller som är lite mer omfattande. Alla dessa besök föränmäler vi i normalfallet.

Jordbruksverket i samarbete med länsstyrelserna planerar att återuppta ängs- och betesmarksinventeringen i år. Vi kommer att fokusera på ominventering av marker för att höja kvaliteten där. Länsstyrelsen kommer att prioritera marker som inte har miljöersättning och marker med miljöersättning men som inte haft ett åtagandeplanbesök på länge. Det blir ingen föränmälan inför dessa besök, framför allt eftersom inventeringen inte påverkar jordbrukarstöden ekonomiskt.

Johan Ekström
johan.ekstrom@lansstyrelsen.se

ERSÄTTNING FÖR OMFATTANDE SKADOR PÅ GRÖDA ORSAKADE AV FREDAT VILT

Transkadad potatis

Den brukare som får omfattande skador på gröda orsakade av fredat vilt, t.ex. trana och sångsvan, kan ansöka om ersättning. Skador av sädgås likställs i regel med skador av fredat vilt. Skador av grågås och kanadagås ersätts normalt sett inte då båda arterna är jaktbara året runt på gröda. Skadorna ersätts i mån av medel men Länsstyrelsen har i regel kunnat ersätta alla besiktade skador på gröda, om än inte fullt ut i samtliga fall, alla år. För att kunna ta ett beslut om ersättning krävs att den skadelidande tar kontakt med Länsstyrelsen eller någon av Länsstyrelsens besiktningspersoner och anmäler skadan. Efter att skadan besiktigats och en ansökan om ersättning skickats in till Länsstyrelsen, tas ett beslut om ersättning.

Så här står det i lagen: "Länsstyrelsen får enligt 11 § viltskadeförord-

ningen (2001:724) lämna ersättning för skada av vilt om det är uppenbart oskäligt att den skadelidande själv ska svara för de kostnader som skadan föranleder. Vid prövningen ska särskilt beaktas om viltet får jagas, skadans omfattning samt möjligheten att genomföra effektiv skyddsjakt eller andra skadeförebyggande åtgärder".

Det rör sig alltså om skador som inte kan betraktas som en normal af-färstrisk och i en större skala, t.ex. att en större grupp av tranor äter upp potatisen på en åker.

Kontaktperson på Länsstyrelsen:
Per Ekerholm 010-223 77 13

Besiktningspersoner:
Robert Briland 070-631 88 80
Karin Borgenvall 070-566 43 34

Per Ekerholm
per.ekerholm@lansstyrelsen.se

Bete i reservat

Länsstyrelsen söker djurhållare till naturreservaten Hökhult, Älmhults kommun samt Husebymaden, Alvesta kommun.

Kontaktperson är Ellen Flygare, tel. 010-223 74 68.

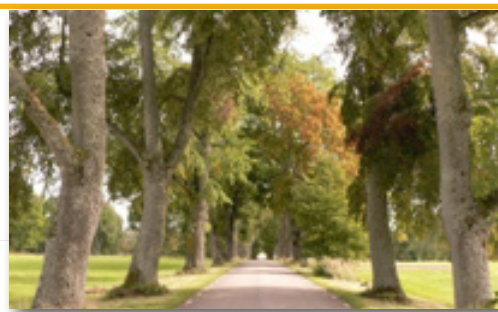
KOMPETENUTVECKLING OCH RÅDGIVNING SOMMAREN 2016

Detta nyhetsblad ingår i det svenska landsbygdsprogrammet som finansieras av Sverige och EU. Här finns både aktiviteter i länsstyrelsens regi och upphandlade aktiviteter.

Rådgivning om gårdens allé

Vid besök på gården diskuterar vi alléns historia, trädslag, biologisk mångfald, skötsel, beskärning samt lagskydd.

Välkommen att kontakta Cissela Olsson, Regionmuseet Kristianstad, 0733-13 57 27, cissela.olsson@regionmuseet.se.

Slåtter och hamling

Kurs i lieslåtter med knackelie

En praktisk heldag för dig som vill lära dig hantera lie. Moment såsom slåtterteknik, ergonomi och vässning.

Tid: Tisdag 5 juli kl. 09.00-17.00

Plats: Lövhult, 1 mil söder om Lammhult

Rådgivning om lieslåtter med knackelie

Praktisk rådgivning på din gård. Vi finner lämpliga ytor att slå och anpassar orv och lieblad efter dig. Lie finns att låna och köpa.

Rådgivning om hamling av träd

För dig som vill lära mer om vilka träd i ditt odlingslandskap som lämpar sig för hamling och hur du praktiskt utför beskärningen.

Välkommen att kontakta Jonatan Persson,
073-775 79 08 jonatan.persson18k@live.se.

Ogräs/vallbrott, gödsling i ekologisk odling

Praktiska moment med maskiner, ogräs-, odlings- och gödslingsstrategier samt viktigt erfarenhetsutbyte.

Tid: Torsdag 15 september, kl. 10.00–15.00

Plats: Lyckebo Gård, Värends Nöbbel, hos Mikael och Karin Andersson, KRAV-mjölkkor, två mjölkrobotar, foder-, vall- och spannmålsodling.

Mat och fika betalas av deltagarna.

Välkommen med din anmälan senast 13/9 till Hermann Leggedör, 070-791 23 74 hermann@agri-kultur.se.

Hävdad mark och våtmarker

Hävdade markers natur- och kulturvärden.

Halvdag om skötsel som gynnar biologisk mångfald och hotade arter.

Nyanläggning och restaurering av våtmarker.

Kvällskurs.

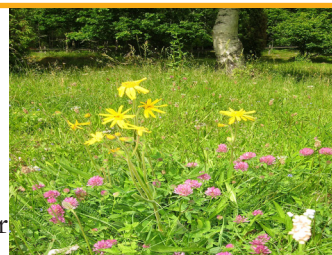
Plats och tid avgörs med hänsyn till anmälningarna.

Välkommen att kontakta Jens Morin, 070-366 27 48
jens.morin@naturcentrum.se, www.naturcentrum.se

ODR Total Lantbruk Kronobergs län

Rådgivning i odlingslandskapet

Vill du ha rådgivning om åtgärder och skötsel gällande din betesmark, ängs- eller restaureringsmark (gammal inägomark, NS-NO-områden, nyckelbiotoper, naturvärdesbiotoper mm.)?

Vill du ha råd om hur du kan sköta marken så att både produktion och natur- och kulturvärden gynnas?

Vilket stöd kan du söka var och vilka villkor gäller?

Har du mark som kanske kan få restaureringsstöd?

Vill du ha hjälp med stämpling (märkning av träd/buskar) inför huggning/restaurering?

Välkommen att kontakta Nöbbel Landscapsvård,
Liselott Arnoldsson, 0734-21 23 35
nobbelelandscapsvard@gmail.com

Hamlingskurs

Under vägledning av författaren till "Hamla lövträd – en manual" lär du dig under en dag praktiskt utförande, säkerhet, verktyg, miljöersättningsregler och en del växtfysiologi. Vi gör en rundvandring i betesmark och även lite fysiskt hamlingsarbete för dem som vill. Har du SAM-ansökan kan hamling vara lönsamt.

Plats och tid: Centralt i länet, sensommar/höst 2016.
Deltagaren står för mat och fika.

Välkommen att kontakta Rune Stenholm Jakobsen,
070-728 79 74 naturvarden@gmail.com,
www.naturvarden.se.

